

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

190712

รายงานผลการวิจัย

ชุดโครงการวิจัย

"การวิจัยชุมชน อำเภอปราสาทบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์"

เรื่อง

อัตลักษณ์ชุมชนกับการพึ่งตนเองของชุมชนในอำเภอปราสาทบุรี

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

IDENTITY AND SELF-RELIANCE OF COMMUNITY IN PRASABURI,
PRACHUAPKHIRIKHAN PROVINCE

โดย

สุชาติพงษ์ ป่านเพชร

มหาวิทยาลัยสุรนารี

รายงานผลการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสุรนารี

พ.ศ. 2555

600255372

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

190712

รายงานผลการวิจัย

ชุดโครงการวิจัย

“การวิจัยชุมชน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรื่อง

อัตลักษณ์ชุมชนกับการพึ่งตนเองของชุมชนในอำเภอปราณบุรี

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

IDENTITY AND SELF-RELIANCE OF COMMUNITY IN PRANBURI,
PRACHUAPKHIRIKHAN PROVINCE

โดย

สุทธิพงศ์ ปานเพชร

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รายงานผลการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ.2555

นอกจากนี้ อุตลักษณ์ชุมชนแสดงออกอย่างเต็มรูปแบบนั้น จะต้องมีการพัฒนาและเรียนรู้ถึงข้อดี ข้อเสียของสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองของชุมชนได้ โดยอาศัยตัวแบบ คือ KHILWPRANBURI โดยมีแนวทางที่ควรคำนึง ดังนี้

ปัจจัยด้านแรก คือ Knowledge of Local Culture คือ ความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น

ปัจจัยด้านที่ 2 คือ Human Resource of Local Culture คือ ปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างการพึ่งของวัฒนธรรมชุมชนได้นั้นคือ คุณภาพของมนุษย์ มนุษย์จึงมีสถานะที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชน

ปัจจัยด้านที่ 3 คือ Identity of Local Culture หมายถึง ความเป็นตัวตนที่มีลักษณะเฉพาะในวัฒนธรรมท้องถิ่น

ปัจจัยที่ 4 คือ Local Participation การมีส่วนร่วมของวัฒนธรรมท้องถิ่น

ปัจจัยด้านที่ 5 คือ Wisdom and Value ภูมิปัญญาและคุณค่าของชุมชน

ปัจจัยด้านที่ 6 คือ Planning for Local Culture เป็นปัจจัยที่มีการวางแผนทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น

ปัจจัยด้านที่ 7 คือ Remedy คือการแก้ไขเยียวยาด้วยแรงสนับสนุนการท้องถิ่นด้วยตัวของชุมชนเอง

ปัจจัยด้านที่ 8 คือ Attitude for Local Culture คือ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยตัวของชุมชน

ปัจจัยด้านที่ 9 คือ Networking for Local Culture หมายถึง การสร้างเครือข่ายวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อวัตถุประสงค์ของชุมชน

ปัจจัยด้านที่ 10 คือ Business for Local Culture หมายถึง ธุรกิจวัฒนธรรมท้องถิ่น

ปัจจัยด้านที่ 11 คือ Unity for Local Culture หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่อการพึ่งตนเองของชุมชน

ปัจจัยด้านที่ 12 คือ Research for Local Culture การคิดหาหนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นการค้นคิดแนวทางที่จะขยายความรู้และการถ่ายทอดความรู้

ปัจจัยด้านที่ 13 คือ Interplay for Local Culture หมายถึงการสร้างความสัมพันธ์ในวัฒนธรรมท้องถิ่น

ฉะนั้น การพึ่งตนเองของชุมชนมีรูปแบบและแนวคิดที่ชุมชนมีความพยายามปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ โดยต้องอาศัยความเข้าใจและการเรียนรู้แก่นแท้ของชุมชนอย่างลึกซึ้ง การแสดงอัตลักษณ์และการพึ่งตนเองของชุมชนก็จะมีความสำเร็จอย่างยั่งยืน

(f)

Title : Identity and self-reliance of community in Pranburi, Prachuapkhirikhan Province

Researcher : Mr. Sutthipong Parnpechra

Institution : Dhurakij Pundit University.

Year of Publication : 2012

Publisher : Dhurakij Pundit University.

Sources : Dhurakij Pundit University Research Center.

Number of Pages : 112 Pages

Copyright : Dhurakij Pundit University.

Abstract

190712

The objectives of the research “Identity and self - reliance of community in Pranburi, Prachuapkhirikhan Province” are : 1) to study the identity of community with ethnicity history and the way of life in Pranburi, Prachuapkhirikhan Province; 2) to examine the factors affecting the self-reliance of community in Pranburi, Prachuapkhirikhan Province.

The research is based on qualitative method by in-deep interviews with community leaders, and local philosophers.

The findings are found that the old ethnics groups in Pranburi, Prachuapkhirikhan are the same groups in Phetchaburi Province and other regions with different culture . It is found that Chinese, Lao, Burmese, and Khmer labors have been working in this community. The identity of the community from the research can be classified into 3 parts:

1. The distinguished ethnical identity of community of Pranburij Prachuapkhirikhan Province includes (1) The local language (2) simple personality, (3) independence, (4) proudness of the home town.

2. The distinguished historical identity refers to geography and historical places

3. The identity is way of life of the settlement of the ethnical groups in Pranburi, Prachuapkhirikhan Province fishing and agriculture.

Furthermore, the identity is shown its own culture which needs development, learning of advantage and disadvantage of society and the environment. The factors (KHILW PRANBURI model) helping the strength and self - reliance of the community are as follows :

1. Knowledge of local culture
2. Human resource of local culture
3. Identity of the local culture
4. Local participation
5. Wisdom and value
6. Planning for local culture
7. Remedy
8. Attitude for local culture
9. Networking for local culture
10. Business for culture
11. Unit for local culture
12. Research for local culture
13. Interplay for local culture.

Therefore the self-reliance of the Community should rely on understanding and learning the spirit in the deep-content. Showing identity and self-reliance of the community should have been regarded as the complete sustainability.

(จ)

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยชุมชนเป็นการศึกษาแนวคิดที่ผู้วิจัยได้มีความมุ่งมั่นเพื่อหาคำตอบกับสภาพที่แท้จริงของชุมชนไทยตามแนวคิดและนโยบายของมหาวิทยาลัย และสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับการอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการประสานงานตั้งแต่ต้นคือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม และผู้ให้คำปรึกษา มีส่วนช่วยผลักดัน ให้คำแนะนำในรายละเอียดการวิจัยจนทำให้งานวิจัยชิ้นนี้เกิดขึ้นและชี้ข้อบกพร่องเพื่อเติมเต็มข้อมูลได้อย่างดีตลอดมา คือ รศ.ดร.สรชัย พิศาลบุตร ชุดโครงการวิจัยชุมชน ที่ขาดไม่ได้คือ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ และองค์การบริหารส่วนตำบลปราณบุรี ซึ่งเป็นทั้งผู้นำ ผู้รู้ และปราชญ์ชุมชน ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นความรู้และเป็นประโยชน์แก่งานวิจัยชิ้นนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อร่วมชุดโครงการ ซึ่งมี ดร.อัศวิน แสงพิกุล หัวหน้าชุดโครงการวิจัยชุมชน ดร.ธัญรัช วิภักดิ์ภูมิประเทศ และอาจารย์อรिता สุขสม ที่ให้ข้อเสนอแนะและเติมเต็มข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ที่ขอขอบคุณเป็นพิเศษคือ อาจารย์ปณรติ สุศิริรัตน์ ที่ให้การช่วยเหลือและเป็นที่พักอาศัยอย่างดีเสมอมา รวมทั้งให้ที่พักขณะเข้าเก็บข้อมูล ส่วนที่ลืมไม่ได้คือ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คือ รศ.ดร.สมบุญวัฒน์ สัตยารักษ์วิทย์ ที่ได้ให้กำลังใจและให้คำแนะนำด้านการเขียนงานวิจัยทั้งกระบวนการ ด้วยเมตตาเสมอมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยในพื้นที่ และปราชญ์ชุมชนและชาวบ้านทั้ง 3 ชุมชน เป็นอย่างสูงที่ให้ข้อมูลอันมีคุณค่านี้ ซึ่งผู้วิจัยมั่นใจว่า จะมีส่วนช่วยให้การกระตุ้นให้ชุมชนตระหนักในเรื่องอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

สุทธิพงษ์ ปานเพชร

พฤษภาคม ๒๕๕๕

(1)

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทคัดย่อ	(ก-ข)
Abstract	(ค-ง)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
สารบัญ	(1-2)
สารบัญภาพ	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดอัตลักษณ์	7
2.2 ทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่	14
2.3 แนวคิดชุมชน	23
2.4 แนวคิดแนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง	24
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
2.6 กรอบแนวคิด	32
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	33
3.1 รูปแบบการวิจัย	33
3.2 ขั้นตอนของ	33
3.3 วิธีการเก็บข้อมูล	34
3.4 การควบคุมคุณภาพงานวิจัย	35
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	36

บทที่ 4 ผลการศึกษา	37
4.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน	37
4.2 อัตลักษณ์ชุมชน	48
4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองของชุมชนในอำเภอปราณบุรี จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์	79
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
5.1 บทสรุป	94
5.2 อภิปรายผล	100
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย	106
บรรณานุกรม	107
ประวัติผู้วิจัย	112

(3)

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
ภาพที่ 1 แผนที่อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	39
ภาพที่ 2 ลูกนกเล็กปราชญ์ชุมชนหนองกา	50
ภาพที่ 3 การสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชนในวัดนาห้วย	63
ภาพที่ 4 วิธีชีวิตชุมชนด้านการประมงของชาวปากคลองปราณ	64
ภาพที่ 5 การตากหมึกหลังจากการคัดเลือกเสร็จเรียบร้อยแล้ว	65
ภาพที่ 5 วัดปากคลองปราณ	66
ภาพที่ 6 การแปรรูปผลิตภัณฑ์พื้นบ้านของกลุ่มแม่บ้านหนองกา	78